

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Buiev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések árfizetés szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A Népszövetség főtitkára az egyenrangú állampolgárokról

Eric Colban optimisztikusan látja a kisebbségek jövőjét. — Meglátogatta Sulyok István református, Ciorogariu gör. kel. püspököt és a két váradai főrabbit. — Petrescu Comnen nyilatkozata.

(Nagyvárad, október 22.) Eric Colban, a Népszövetség kisebbségi ügyekért szakértő-referense tegnap délután Nagyváradra érkezett. Mint ismeretes, Colban az erdélyi kisebbségi állapotok tanulmányozása végett jött Romániába és ezen az úján Petrescu-Comnen, Románia svájci követe fogja kalauzolni. Colban ma nyilatkozatot adott a sajtónak, melyben elmondta, hogy immáron harmadszor van Erdélyben. Ugyan csak nyilatkozott a sajtónak Petrescu-Comnen meg látogatott miniszter is.

— Utam célja?... Az országnak ezt a részét még nem ismerem — mondotta Petrescu Comnen. — Felhasználtam tehát most az alkalmat, hogy Eric Colban ur excellenciája Erdélybe érkezett. Innen, Nagyváradról Nagynyedre megyünk, előbb azonban látogatást teszünk Bielik és Sulyok püspök úrnál is.

— Ami Romániát illeti, az itteni kisebbségek részéről nincsen egyetlen panasz, vagy kérdés sem a Népszövetség előtt.

„Meg fogjuk oldani a kisebbségi problémát”.

Ennél a mondatnál lépett a szóba Colban titkár, aki mosolyogva üdvözölte a kisebbségi magyar hírszolgákat. Eric Colban középformájú, erős, kisportolt férfi. Az arca jellegzetes északi arc. Piros, egészséges színe van. Kék szeme és szőke bajusza. A haja barna, de néhol megcsillan egy-egy finom ezüst szál. Egyszerű kék ruhája van rajta. Frissen, gyorsan beszél.

— Nem tehetem túl magamat azon az elven — mondotta Colban —, hogy mint a Népszövetség főtitkárja, így tehát tisztviselője minden kormánynak és minden államnak, amely csak a Népszövetségben képviselve van, ne nyilatkozhat az aktuális kérdésekről a sajtónak. Minden, amit önöknek mondhatok, csak az, hogy: nagyon örülök, hogy ismét, immáron harmadszor Romániában lehetek. Az a tény, hogy én idejövök, természetesen bizonyítja, hogy a román kormány és a Népszövetség között békés együttműködés áll fenn. Részletekbe, függő kérdésekbe én bele nem avatkozhatom, mert az ellenkezővel azzal az elvvel, amelyet már az inént említettem. Fődo- log szerintem az, hogy a román kormány és a Népszövetség között fennáll az együttműködés le-

hetősége s ez csak növekedni fog az által, hogy Románia bekezdte a Népszövetség főtanácsába.

— Kisebbségi kérdésekről részletesen abszolút semmit sem mondhatok. Általánosságban azonban kijelenthetem, hogy az valóban Európa egyik legfontosabb politikai problémája. Tudvalegyő, hogy a békekonzferencián egészen lehetetlen volt a határokat úgy meghatározni, hogy minden nemzetiség és minden felekezet egy- ugyanazon szuverenitás alá kerüljön a maga nemzetével és felekezetével. Ez, mondok, földrajzilag lehetetlen. Vannak ugyan, akik azt mondják, hogy így vagy úgy kellett volna, de erről szerintem, ma már hiábavaló volna beszélni, mert adott helyzettel állunk szemben, amelyből többek között kisebbségi probléma is keletkezett.

— Mi bizonyára meg fogjuk oldani a kisebbségi problémát, — folytatta Colban főtitkár — első sorban azzal, hogy a Népszövetség a kisebbségi polgárokat a többségekkel egyenrangúnak jelenti ki. Előző utazásaimon meggyőződést szereztem arról, hogy milyen magas kulturájú népek laknak itt s hogy milyen fejlődési lehetőségeket nyújt ez a gazdag ország. Én igenis optimista vagyok és azt hiszem, semmi sem lehet elérni, ha az ember nem optimista és nem bízik a jövőben. Lehet azonban, hogy mindez, amit én a jövőtől várok, nem valósul meg, de optimistának kell lenni és bízni kell!

A főrabbi az anyanyelv jogáról beszélt.

Eric Colban még a tegnapi nap folyamán látogatást tett Bielik és Sulyok püspököknél. Sulyok István református püspök elmondotta a népszövetségi titkárnak, hogy a román kormány jóakarattal és megértéssel viselkedett a református egyház iránt, amikor végre elismerte a nagyváradai református püspökséget. Ezt a jóakaratot egyházi kérdésekben mindig tapasztalni lehet a kormány részéről. A református püspök elmondotta még, hogy felekezeti iskoláink helyzete még mindig sok panaszra ad okot.

Az iskolák nyilvánossági jogának elismerése sok nehézségbe ütközik. Nem kapnak államsegélyt sem, amely nélkül helyzetük napról-napra nehezebb.

Kecskeméti Lőrét dr. nagyvára-

di főrabbi is felkereste Eric Colban.

— Főtisztelendő úrral már volt szerencsém három esztendővel ezelőtt beszélgetni — mondotta mindjárt az üdvözlésnél Colban titkár.

— Örvendek, — mondotta a főrabbi — hogy excellenciád meg emlekszik arra a memorandumra, amelyben iskoláinkban a kétnyelvű oktatás jogát kértük. Ma is ezen az állásponton vagyunk. Végig románizáltak bennünket, — de mi vállaltuk a sorsot és küzdünk. A gyermekek ereje azonban ráerő az idegen idióma elsajátítására és szomorú tény az, hogy tanulásuknak erre nagy megterheléssel állg lehet eredménye. De reméljük — hangoztatta a főrabbi, — hogy hozzájuttatnak jogainkhoz, annál is inkább, mert a kormány ezt meg is ígérte. Bár szinte lehetetlennek hangzik, de

Meg rövidül a királyné utiprogramja.

Mária királyné meghűlt a tegnapi felhőszakadásban. — A királyi vendégek Filadelfiába utaztak.

(London, október 22.) Lapjelentések szerint, Mária királyné a nagy felhőszakadás következtében megfázott és meghűlt. Orvosa elrendelte, hogy utiprogramját meg kell rövidítenie.

Mária királyné szerdán Későn este érkezett vissza Newyorkba. Dacára a késői érkezésnek, a királyné csütörtökön reggel már korán felkelt. Regelizés után a

Az egyetemi zavargások a magyar parlamentben

„Zárják ki az összes egyetemről a zavargókat!” — A kultuszminiszter elhatározta, hogy ismétlődés esetén bezárja az egyetem kapuit.

(Budapest, október 22.) A Nemzetgyűlés mai ülésén napirend előtt szólt fel Pakots József demokrata képviselő, aki a legutóbbi egyetemi zavargásokat tette szóvá. Hangsúlyozta, példát kell statuálni, hogy többé ilyen dolgok elő ne fordulhassanak. Nagy hibának tartja, hogy a kormány tárgyaló feleknek tekint az egyetemi hallgatókat és eltűni, hogy egyetemi tanárok szítsák az egész mozgalmat. Követeli, hogy zárják ki az összes egyetemről a zavargókat.

Az interpellálónak Petry kultuszállamtitkár azonnal válaszolt és kijelentette, hogy a szükséges intézkedések már megtörténtek.

valóság — mondotta a főrabbi — hogy a törvény betűi szerint még a hittant sem tanulhatják a gyermekek anyanyelvükön.

— Tény, hogy itt élnek magyar nyelvű zsidók és a zsidóságnak ez a magyar nyelvre kerülése le- gitim történeti folyamat.

Kecskeméti főrabbi szavaira Colban a következőket válaszolta:

— Nagyon logikus a főtisztelendő urnak az okfejtése és logikusnak tartom az inént elhangzott kívánságait is. Mindezeknek leszűrésével ama meggyőződésemet fejezem ki, hogy a most uralkodó új irányzat meg fogja adni önöknek a kijáró jogokat.

Eric Colban ezután Fuchis ortodox főrabbit látogatta meg, ahol hasonló panaszokat hallott. Délben Ciorogariu görög keleti püspök látta vendégül a népszövetségi titkárt és a genfi meghatalmazott minisztert, akik délután sorra látogatták a város nevezetességeit. Eric Colban és Petrescu-Comnen az esti gyorsal Nagynyedre utaztak.

városi könyvtárt tekintette meg a királyné, majd Ileana hercegnő és Miklós herceg kíséretében autót utat tettek a városban.

Tegnap délután a királyné és gyermekei különvonaton Filadelfiába utaztak, ahol este a Ritz-szállóban nagy fogadóeste volt, amelyen több mint nyolcszázan vettek részt. A fogadás után bál következett, amelyen a királyné csak mint néző vett részt.

Hangoztatta, hogy csak két kifogásolni való eset történt. Az egyik, amikor egy egyetemi tanár ellen tüntettek, a másik pedig az volt, hogy egy izraelita hallgatót inzultáltak.

Megjegyezte, hogy általános rendbontásról nem volt szó és a bajtársi szövetségek tagjai a verekedésekben nem is vettek részt. Megnyugtathatja a nemzetgyűlést, hogy a büntetés arányban lesz az elkövetett cselekedettel. Az ifjúság különben maga ítélte el a legjobban a tüntetőket és a miniszterium elhatározta, hogy ha még egyszer zavargások fordulnak elő, akkor bezárják az egyetem kapuit.

Megtalálták Szent István koporsóját

Régiségkutatók Árpád-házi király koporsójának tartják a Múzeumban őrzött ősrégi leletet.

(Budapest, október 22.) A múlt század 40-es éveiben a Bazilika alapzatának építésénél egy ősrégi koporsót találtak. A koporsót elhelyezték a Nemzeti Múzeumban, ahol több régiségkutató eszendőkön keresztül tanulmányozta. Egyes tudósok szerint a koporsó a római ókeresztény korból származik, de Rómer Flóris egyetemi tanárnak az volt a véleménye, hogy a lelet Szent Istvánnak a koporsója volt.

Hosszu ideig elhallgatott a tiltakozatos koporsó körüli vita, amíg most dr. Varju Elemér egyetemi tanár közzé tette sok eszendőskutatáson alapuló tanulmányát, amelyben kifejti, hogy a koporsó az Árpádok korából származik és valamelyik Árpád-házi királyt temették el benne. A tanulmány részletesen felsorolja azokat a tudományos észleleteket, amelyek ezt az állítást igazolják.

„Agyon kellene löni Radicsot!”

Mit mondott egy szerb újságíró Mussolininek? — Radics a Mussolini-intervju diplomáciai tisztázását követeli.

(Belgrád, október 22.) Egészen váratlanul újabb Radics-cset pattant ki, melyet — a szokásról eltérően — nem Radics, hanem egy szerb újságíró idézett elő. A Vreme című belgrádi lap munkatársa Rómában járt és kihallgatáson jelent meg Mussolini miniszterelnöknel, aki nyilatkozott a Jugoszlávia és Olaszország közötti fennálló viszonyról és különösen sajnálta, hogy Jugoszlávia a legutóbb megkötött egyezményeket még nem hitelesítette. Olaszországnak Bulgáriához és Romániához való közeledését az olasz miniszterelnök békés természetűnek mondta és kijelentette, hogy a két országgal gazdasági együttműködést kíván.

Ezután Mussolini intézett kérdéseket a szerb újságíróhoz a jugoszláv belpolitikáról és különösen Radics István szerepéről. Az újságíró, akárcsak Krakow, leki-

csinylőleg nyilatkozott Radicsról és azt mondta, hogy agyon kellene löni, mert hazaárulást követett el. A szerb újságíró véleménye Belgrádban csakhamar ismeretessé vált és most Radics a maga heves modorában foglal állást ellenük.

— Hogy az Olaszországgal kötött megegyezéseket ratifikáljuk-e vagy sem, ez a jugoszláv parlamentre és a kormányra tartozik, nem pedig egy újságíróra, aki csuszik-mászik Mussolini előtt. Követelem, hogy ezt az intervju diplomáciailag tisztázzuk és én a skriptinában ilyen értelmű javaslatot is fogok tenni.

Radicsnak ugyanis az fáj, hogy Mussolini előtt róla egy szerb újságíró így nyilatkozhatott anélkül, hogy az olasz diktátor a zsurnalisztát rendre utasította volna.

Visszaállítják Magyarországon a kétkamarás rendszert.

A zsidó hitfelekezetek is helyet kapnak a felsőházban. — Az ellenzék tiltakozik a Habsburgok főrendi tagsága ellen.

(Budapest, október 22.) A felsőházi javaslat a részletes vita során több szakaszában módosításon megy keresztül. Napok óta folynak ezirányban tárgyalások a kormány és a pártok vezetői között s a mai tárgyaláson, amelyen Bethlen miniszterelnökön és Pesthy igazságügyminiszteren kívül több képviselő is jelen volt, megállapodtak a módosítások szövegében. Főleg arra vonatkoznak a változtatások, hogy a jogfolytonosság elve a legitimista felfogásnak megfelelően, minél kisebb sérelmet szenvedjen.

Az első szakasz helyébe új szakaszt szerkesztenek, mely megállapítja, hogy a királyi hatalom gyakorlása 1918. november 13-ik napján megszűnt s hogy az 1918. november 16-án hozott határozatában a főrendiház önmagát felszólított nyilvánította, miáltal az országgyűlés működése is megszűnt. A nemzetgyűlés a szakasz módosításával az ősi alkotmányosság szellemében felújítja az országgyűlés két táblás rendszerét és az országgyűlés képviselőháza mellé felsőházat szervez. E törvény hatályba lépésének napjával a régi főrendiházra

vonatkozó összes törvények, jogszokások és joggyakorlatok hatályukat veszítik. A felsőházban az izraelita vallásfelekezetet az izraelita hitközségek kiküldöttjei által választott egy tag fogja képviselni. Természetesen egy tag a neolog és egy másik tag az ortodox hitközségeket.

Hegymegi Kiss Pál a mai nemzetgyűlésen beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy a nemzetgyűlésnek csak az lehet a feladata, hogy mindent elkövessen, ami a Trianon visszacsinálására vezet. Nem ismeri el a képviselő annak létjogosultságát, hogy a Habsburg-ház tagjai a főrendek között helyet kapjanak. Az ellen nincs kifogása, hogy ha más címen például az érdemes József kir. herceg a főrendiház tagja legyen. Aggályosnak tartja, hogy a felsőháznak bizonyos kérdésekben nagyobb hatásköre lesz, mint az alsóháznak. Feltétlenül az alsóháznál kell maradnia a domináló erőnek. A felsőházi törvényjavaslat visszahozza a Habsburgokat, behozza őket a törvényhozásba minden méltóságokkal. Hegymegi Kiss Pál szerint ezzel a javaslattal igyekszik a kormány előkészíteni azokat a törekvéseket, amely a Habsburgok restaurálása érdekében folynak

A felsőházi vita során felszólt Dienes István, aki tiltakozott az ellen, hogy a magyar nemzet árulói és azoknak utódai helyet kapjanak a felsőházban. Nem hazaárulóknak, hanem Kossuth, Petőfi és Arany utódainak kell biztosítani a helyet. Bethlen válaszában sajnálatát fejezi ki, hogy a képviselő olyan hangnemben tárgyalta a javaslatot, amely alkalmas arra, hogy a magyar társadalmi osztályok között fokozódjék az ellentét. Leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy a magyar arisztokrácia soraiban hazaáruló volna, vagy hogy a mulkban hazaárulásért részesítették volna bármelyiket anyagiakban, vagy méltóságokban. Miért nem említette a képviselő a Széchenyieket, Eötvösöket, vagy Batthyányiakat, vagy a többi nagyok neveit. Ha voltak is egyes társadalmi osztályokban hazaárulók nem lehet mindenkire ezt a bélyeget ráslítani. A magyar nemzet nevében tiltakozik ilyen beállítással ellen.

Verekezés az csztrák tartománygyűlésen

„Eltözsdezték a nép pénzét”, — A szociálisták vádjai Rintelen kormányzó ellen. Pofozkodnak a képviselők.

Bécsből táviratozzák: Az alsó-ausztriai tartománygyűlés ismét óriási botrányok színhelye volt. A támadások ismét dr. Rintelen tartományi kormányzó ellen irányultak, akit főképpen a szociáldemokraták támadtak. Az egyik szociáldemokrata szónok a parasztok elvesztett milliárdjairól beszélt, ami jel volt a lármás jelenetek kiűrésére.

A szociáldemokrata Helmer tartományi tanácsos azt kiáltotta a keresztény szociálisták felé, hogy a tözsdén játszottak el a népek a pénzt. Reither tartományi kormányzóhelyettes válaszolt erre és a választ a legdurvább vitatkozás követte. Az ellenfelek ököllel rohantak egymásnak és a súlyosabb tetőfességet csak nagy nehezen

Az igazító és pennibilis hímlők azonnal eltűnnek, ha a CADU-RENŐCSÖT használja

Apponyi Albert gróf hétfőn szólt fel a felsőházi vitában. Hír szerint nem egyezik a nézete Andrássyék álláspontjával, akik heves harcot indítottak a javaslat ellen.

sikerült megakadályozni. Az ülés erre felfüggesztették és a csoportok ban külfelé forduló képviselők között ismét viharos jelenetek játszódtak le. Hiez és Popp képviselők pofozkodni kezdtek, és a verekezés elfajulásait ismét csak a közbe lépőknek sikerült megakadályozni.

Az ülés további folyamán az arzenál eladásával és a fischamendi művek elköttyavetelésével hozakodtak elő a szociáldemokraták s főképpen Aberbach személyét támadták. Eldersch, a nemzeti tanács elnöke közönséges szélhámoskodásnak minősítette azt a vádaskodást, amely minden alapot nélkülöz és amelyet semmilyen bizonyítékkal nem tudnak támogatni.

Sanghai retteg a vörös diktatúrától.

Ezrével hullanak el a kínai katonák a polgárháborúban

(London, október 22.) A Sanghaiból érkező hírek erősen nyugtalanítók. Mint a Times tudósítója jelenti,

a kantoni kormány ügynökei a diákságot lézítják.

és minden pillanatban számolni lehet puccskísérletekkel, melyeknek célja, hogy

a kantoni kormány diktatúráját Sanghaiban is kiküldtsék.

Szun-Csuan-Fang tábornok ezekre az eshetőségekre való tekintettel erősítéseket küldött és kilátásba helyezte, hogy minden nélkülözhető csapatát Sanghaiba összpontosítja. Együttal azzal fenyegette meg a diákokat, hogy lázadás esetén az érlelmű szerzőket irgalmatlanul kivégezteti.

(London, október 22.) Sanghai-i jelentések szerint

a sanghai-i kínai diákok tegnap tüntető felvonulást rendeztek a sanghai-i angol követség épülete elé,

hogy tiltakozzanak az angol ágyúnaszadok parancsnokainak eljárása ellen, akik

minden ok nélkül lövetik a kínai városokat.

Sanghai katonai főparancsnoka közölte a tüntetőkkel, hogy mindekit, aki legcsekélyebb rendezésre ragadtatja magát, haditörvényszék elé állít és agyonlövet, mire a tüntetők békében szétoszlottak.

(Sanghai, október 22.) Csü-törökön egy brit ágyúmaszád ellen, amely Hankauba haladt, kínai banditák lövöldözést indítottak. Az ágyúmaszád visszamozgatta a tüzet és elhallgattatva támadt.

(London, október 22.) Sanghai-i jelentések szerint Szun-Csuan-Fang, Sanghai főköormányzója, Nan-Csang közelében

döntő győzelmet aratott a kantoni vörös csapatok fölött.

A sanghaiiak kétnapos ütközet után teljesen szétverték a kantoniakat s több mint 2000 foglyot ejtettek.

(Sanghai, október 22.) A cse-kiangi tartomány polgári kormányzója kijelentette, hogy elszakad Szun-Csuan-Fangtól. A kormányzó 20.000 emberrel Sanghai ellen nyomult. A vasúti luda: a levegőbe röptették.

Tanase vádjai a magyar szinigazgatók ellen.

„A magyar direktorok megsarcolják a román társulatokat.” — Az aradi színügyi bizottság védelmébe veszi Szendreyt, akire különben sem vonatkoznak a vádak.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül érdekes ügy került tárgyalásra az aradi színügyi bizottság elé. Ma távirat érkezett a kultuszminisztériumból Arad város vezetéséhez. A táviratban a minisztérium szigorúan utasítja a várost, vizsgálja felül, hogy a magyar szinigazgató megsarcolja-e a román igazgatókat a színház átengedéseért, mivel erre nézve feljelentés történt a minisztériumnál.

A feljelentést Tanase szinigazgató adta be erdélyi körutja befejeztével. Nemrég Aradon is játszott Tanase, akit azonban Szendrey Mihály szinigazgató a legkonciliánsabb módon fogadott. Az aradi színügyi bizottság annak idején kérdést intézett a minisztériumhoz, hogy Tanase a román kulturpropaganda társulataihoz tartozik-e. A minisztérium kategorikusan nemmel válaszolt és leszögezte, hogy Tanase tartozik a magyar szinigazgatóval meggyezni a színház átengedésére vonatkozólag. Marco tábornok Aradra is jött és megegyezett Szendreyvel, hogy a kiadások fedezésére esténként 20.000 lej fizetnek. Közben azonban az igazgató is megérkezett s közölte, hogy csak 10.000 lej tud fizetni. Szendrey el akarta kerülni még a gyanúját is annak, hogy akadályt gördít a román társulatok vendégszereplése elé és elfogadta az ajánlatot. A többi erdélyi városban azonban nem így járt Tanase és ezért feljelentés: tett a minisztériumnál. Ilyen előzmények után küldötte szíjjel a kultuszminisztérium a körtáviratot, amelyet a többi erdélyi város is megkapott. Ez azonban nem vonatkozik Aradra, amit a néhány nappal ezelőtt Aradon járt Demetriade szinigazgató, a romániai szindikátus elnökének nyilatkozata is bizonyítja. Az elnök kijelentette:

— Szendrey Mihály szinigazgatóról nemcsak a fővárosi igazgatók, hanem a hivatalos körök is tudják, hogy az összes erdélyi szinigazgatók között ő a legkollegiálisabb a román igazgatókkal szemben. Ellene semmiféle vádat nem lehetne emelni.

Maga Tanase is, elutazása előtt levelet írt Szendreynek és leszögezte, hogy kollegiális módon bánj vele.

A mai délelőtti színügyi bizottság a miniszteri távirattal foglalkozott. Megállapítást nyert, hogy Szendreynek napi 27.000 lej rezsije van és ennek ellenére megelégedett a Tanase által kifizetett 10.000 lejjel. Dr. Miclea Sever konstatálja, hogy a magyar szinigazgató konciliáns módon járt el, majd Nichi Lazar dr. konkrét indítványt tesz, hogy informálják a minisztériumot az Aradon történt

tekről. Boris Tivadar dr. helyesli a javaslatot, amely mellett még Miclea dr., Parecz Béla dr. szólnak fel. Miclosi Emil dr. fel-

Bethlen György gróf tárgyalásai Bukarestben.

A magyar és német kisebbségek az ígéretek betartását követelik a kormánytól.

(Bucuresti, október 22.) Bethlen György gróf a Magyar Párt elnöke és Willer József dr. országgyűlési képviselő ma hosszabban tárgyaltak Bucsan államtitkárral. Ezt követőleg Hans Ottó Rothi dr. a szászok ismert vezére volt kihallgatáson az államtitkárnál.

Bethlen gróf a kihallgatás után kijelentette, hogy az államtitkár

Vasúti karambol az arad-tövisi vonalon.

Két elszabadult teherkocsi összeütközött a gyorsvonat utolsó kocsijával. — Komoly sebesülés nem történt.

(Saját tudósítónktól.) Teius (Tövis) állomáson könnyen végzetessé válható vasúti karambol történt tegnap éjszaka. A Bucarestből Aradra jövő gyorsvonat utolsó kocsijában utaztak Cserkész Emil, Baian aradi komiszárok és Sava Mihály aradi detektív, akik egy megszökött fegyenc után nyomoztak Erdélyben.

A gyorsvonat elindult Tövisről Arad felé és már felvette a legnagyobb gyorsaságot, amikor egyik utas észrevette, hogy egyik vágány kereszteződésénél két üres teherkocsi robot a gyorsvonat felé. Rémülten kiáltott fel és a vészfékhez rohant, hogy megakadályozza a katasztrófát. Szerencsére a vonat olyan gyorsasággal futott, hogy a feléje robotó teherkocsik a gyorsvonatnak csak az utolsó kocsiját érték. Az összeütközés ereje betörte a kocsi ablakait, lesodorta lépcsőit és egyik oldalát behorpasztotta. A gyorsvonat ebben a pillanatban megál-

Mert nem tisztelgett a főhercegnőnek.

Kilenc tiszteletlen detektív és egy feljelentő a pesti Operaház nézőterén.

(Budapest, okt. 22.) A rendőri nyomozás történetében páratlanul áll az a szembesítés, amely tegnap délután játszódott le a pesti Operaház üres nézőterén. A szembesítés érdekes előzményei a következők:

Keddén este Hortih Miklós kormányzó megjelent az Operában, a mire kilenc detektívet helyeztek el az előcsarnokban és a nézőterén. Az előadásban Augustza főhercegnő is jelen volt. A kormányzó még az előadás vége előtt távozott, mire a detektívetek felmentették a további szolgálat alól. Az előadás végén az ügyeletes rendőrtisztelné egy ismert báró jelentkezett és indignálódva mondta, hogy az egyik detektív, aki nézőként továbbra is az Operában maradt, nem állt fel he-

szólalása után szavazásra bocsátják a javaslatot, amelyet 8 szavazattal 2 ellenében elfogadnak.

A színügyi bizottság másfoglalása mindenestre örömmel kell, hogy eltöltse a kisebbségeket, mivel tanubizonyosságot tesz arról, hogy hivatásuk magaslatán állva, tényleg a kultura érdekében járnak el, nem tekintve nemzetiségi, vagy egyéb szempontokat.

előtt leszögezte azt a tényt, hogy a magyarság vállalt kötelezettségeinek eleget tett és most arra kéri a kormányt, hogy ígéréseit váltsa be.

Hans Ottó Rothi dr. kijelentette, hogy ő is arra kérte az államtitkárt, hogy a paktumban foglalt kötelezettségeket a kormány teljesítse.

lott és a két teherkocsi tovább futott a keresztvágányon.

Az aradi rendőrtisztok, akik a megrongált utolsó kocsiiban utaztak, elmondották, hogy az összeütközés következtében a legnémi-letesebb pánik tört ki a vonaton. Az utasok azt hitték, hogy valami nagyobb katasztrófa történt és kétségbeesetten kiáltottak segítségért. A vonat személyzetének csak nehezen sikerült megnyugtatni az utasokat, akik közül néhányan jelentéktelen horzsolást szenvedtek. A karambol okának kiderítésére azonnal megindult a nyomozás, amely kiderítette, hogy egyik tolató szerelvényből, valószínűleg hibás kapcsolás következtében két kocsi elszabadult és a lejtős pályán elindult. A mozdonyvezető nem vette észre az elszabadult kocsikat és így történt meg a karambol. A tövisi állomásfőnökség tovább folytatja a vizsgálatot. A gyorsvonat csak hosszabb késéssel indulhatott tovább Arad felé.

lyéről és nem tisztelgett Augustza főhercegnőnek távozása alkalmával. A rendőrtiszt azonnal jelentést tett a főkapitányságnál és megindult a nyomozás annak kiderítésére, ki volt az a detektív. Bekérték a főkapitányságra a bárót és sorban elvonultatták előtte azt a kilenc detektívet, aki a kérdéses estén szolgálatban volt. Egyikben sem ismert fel azt, aki nem üdvözölte a főhercegnőt. A kihallgatott detektívek viszont azt vallották, hogy egyikük sem volt Augustza közelében, amikor távozott. Tegnap délután végre kirendelték az Operaházba mind a kilenc detektívet és leültették mindegyiket arra a helyre, ahol kedden este ült. A báró pedig végig szemlélte újból a kilenc embert. Ez a szembesítés is eredménytelen maradt és a budapesti főkapitányság most élénken tárgyalja, ki lehetett a tiszteletlen detektív. Már az a feltevés is felmerült, hogy a detektívnek gondolt ember egyszerű polgár lehetett, aki mint a többi néző, nyugodtan ült helyén és hallgatta az előadást.

Averescu és Iorga találkozója.

Iorga új pártprogramját ad.

(Bucuresti, október 22.) Iorga vasárnap Galatban politikai beszámolót fog tartani, amelyen ismertetni fogja újonnan megalakított pártjának programját. Ki fogja jelenteni, hogy az agrárkérdés véglegesen befejeződött, mert újabb kisajátításokról nem lehet már szó. Beavatott politikai körök szerint Iorga és Averescu miniszterelnök ma találkoztak és hosszabb megbeszélést folytattak.

Árverés

Jászai Mari lakásában.

Új gazdát kapnak a nagy tragika bútorai.

(Budapest, október 22.) Még friss a hant a Kerepesi-uti síron, még a virágok se hervadtak el rajta mind, de Jászai Mari lakása már másé s gazdát cseréltek az ódon bútorok.

A nagy tragika elárvult lakása csúttörtök délelőtt tárult fel ismét a kíváncsiak és néhány könnyeszemű jóbarát előtt: s a Rudolf-téri palota ötödik emeletére hosszú sorokban vonultak fel a látogatók. Akadálytalanul léptek be az ajtón, amely pedig azelőtt, hosszú-hosszú ideig csak egy-egy kíváncsi, kegyelt pályatárs, vagy barát számára állt nyitva.

Mindazok az apróságok, amelyek Jászai Mari lakásában kulturhistoriai jelentőséget kaptak, amelyeket a művész simogató pillantása becses holmivá változtatott, szinehagyott csokrok, befőttes tányérok, kecses nappek, ósdi, nagy támlájú, kényelmes karosszék, háztartási cikkek, mind-mind új gazdához jutottak a tegnapi árverésen, amelyen a vásárlókon és a barátokon kívül megjelent a Nemzeti Színház egy tagja is, aki megvette mindazon tárgyakat, melyeknek a Nemzeti Színház muzeumban kell diszponálniuk.

Jászai Mari már életében odaajándékozott néhány csecsebecsét a legkedveltebb barátainak. Így történt, hogy iratóllát, melyet Odry Árpádnak adott és cipőgom bolójár, melyet Bajor Gizire testált, nem vihették magukkal a vásárló idegenek, akik tegnap a pénz, az üzletesség szavával zavarták meg a Rudolf-téri ötödik emeleten levő kis lakás áhitatos csendjét...

Megszűnik a tisztviselők sztrájkja Bécsben

Németországi nivóra emelik a fizetéseket.

(Bécs, október 22.) A köztisztviselők ügyében Scipel kancellár ma tanácskozást folytatott Kienbeck pénzügyminiszterrel. A kancellár kijelentette, hogy egyelőre szó sem lehet a tisztviselőfizetések valorizálásáról. Arról szó van, hogy németországi nivóra emeljék az osztrák köztisztviselők fizetését. Erről különben törvényjavaslat is készül, amely azonban megszünteti a tisztviselők sztrájkját.

Fogházra ítelt szocialista képviselő.

Hebelt Ede dr. két hónapig fogházat kapott, mert gázságnak mondotta a rendőri brutálisításokat.

(Budapest, október 22.) A büntetőtörvényszék ma dr. Hebelt Ede szocialdemokrata képviselőt a rendőrség sérelmére elkövetett rágalmozás miatt két havi fogházra és nyolc millió korona pénzbüntetésre ítélte.

Hebelt a múlt évben meghívásra jelent meg a rendőrségen Puskás rendőrfőtanácsos előtt egy interpellációjával kapcsolatban, amelyben a rendőri brutálisításokat tette szóvá. A rendőrfőtanácsos előtt azzal rágalmozta meg súlyosan a rendőrséget, hogy annak magatartását gázságnak nevezte. Hebelt tagadta bűnösségét és a törvényszék tárgyalásán azt hangoztatta, hogy a gázság szó nem jelent rágalmozást.

A valóság bizonyítására vonatkozó kérelmét azért nem terjesztette elő, — mondotta az elnök kérdésére, — mert annak a kérdésnek az eldöntése, hogy a rendőrségen gázság történt-e, vagy sem, nem jogi kérdés és a valóság bizonyításával nem is dönthető el.

D'Annunzio huga.

(Egy kalandornő a nagy költő nevében csal és lopott.)

(Zágráb, október 22.) A zágrábi rendőrség megkeresésére a cirkvenical hatóságok letartóztatták Giulietta Ferro huszonkét éves diáklányt, ki olasz alattvaló és a jugoszláv tengeri fürdőkhöz több csalást követett el. A feltűnő szépségű és rendkívül megnyerő fellépésű fiatal lány a jugoszláviai fürdőhelyeken ahol csak megfordult, mindenütt mint D'Annunzio huga szerepelt. A múlt évben Fiumében tünt fel, ahonnan süriin átrándult Susákra és az ottani kereskedőktől hitelbe nagyobb értékű dolgokat vásárolt össze. A fiatal hölgy névjegyeket is nyomtatott és azon mint a híres olasz regényíró huga szerepelt.

A szép kalandornő nem elégedett meg a fiunei és sirsáki sikerekkel és végleg jugoszláv területre költözött. A nyáron sorba járta a tengeri fürdőhelyeket és ahol megfordult, nagyobb lopásokat követett el. Cirkvenicáról akkor akart elmenekülni, amikor egy zágrábi kereskedő feljelentésére a rendőrség a pályaudvaron letartóztatta.

Elfogatásakor bevallotta, hogy a nagyobb hatás kedvéért adta ki magát a híres író hugának, de azt ragadja, hogy a lopásokat és a csalásokat elkövette volna. A cirkvenical rendőrség a kalandornőt Zágrábba kísérte, ahol család miatt megindul ellene az eljárás.

— Eltörölték Norvégiában a szesztilalmat, Stockholmból táviratozzák: Norvégiában, mint ismeretes, a szesztilalom ügyében tartott népszavazás során a szesztilalom hívei 70.000 szavazattal kisebbségben maradtak. A parlament ennek alapján a szesztilalmat eltörölte, illetőleg bevezeti a svéd rendszert, amely a szeszfogyasztást bizonyos mértékig korlátozza és személyi ellenőrzéshez köti.

Két igazságügyi főtisztviselő afférja.

Kinos incidens az ilfovi bírák ellen elrendelt vizsgálat kapcsán. — Felfüggesztették az ilfovi törvényszék elnökét.

(Bucuresti, október 22.) Az igazságügyminiszter által, az ilfovi bírák ellen elrendelt vizsgálat tegnap kinos incidenst eredményezett. Pisau igazságügyi főfelügyelőt tegnap felkereste az ilfovi törvényszék elnöke Davidoglu, aki a főfelügyelőtől több iratot kért, továbbá részletes felvilágosításokat kívánt. A két főtisztviselő között heves szóváltás tört ki, amelyek hevében a törvényszék elnök súlyosan sértő kifejezéseket használt az igazságügyi főfelügyelővel szemben. Pisau azonnal jegyzőkönyvet vettetett fel az incidensről, amelyet beterveztett az ítéletáblához, amely november

29-ére már ki is tüzte ennek az ügynek a tárgyalását. Tanúként Demetrescu Camill főállamügyészt is ki fogják hallgatni, aki az egész incidensnél jelen volt.

Az igazságügyminiszter még tegnap felfüggesztette állásától Davidoglu törvényszéki elnököt.

A Lupta különben megbízható helyről arról értesül, hogy az ilfovi törvényszék elleni vizsgálat súlyos fordulatot vett. A pénzügyminiszterium több főtisztviselőjét azzal gyanúsítja, hogy közrejátszottak olyan irányban, hogy az állam több igen fontos perét elvegye.

A cár kegyence bolsevik agitátor

Hét titokzatos törököt tartóztatott le a belgrádi rendőrség.

(Belgrád, október 22.) A rendőrség letartóztatott hét törököt, akik azzal a szándékkal tartózkodtak Belgrádban, hogy kereskedelmi vállalatot alapítsanak, közben azonban kiderült róluk, hogy összekötést tartanak fenn az orosz szovjetkormányval. A társaság feje Fehti bej, akiről regényes történet került nyilvánosságra a rendőrség politikai osztálya révén.

Fehti bej eszerint tulajdonképpen nem is igazi török, hanem orosz menekült, békebeli milliomos, valamikor Miklós cár kegyence volt, akinek kizárólagos koncessziója volt Oroszország összes vasutvonalai mentén vasúti éttermekeket tartani. A bolsevizmus elöl ő is elmenekült és Konstantinápolyban nyomorgott sokáig, évekig. Amikor a nyomor megunt, megpróbálta visszavánszolni a régi boldog napokat, elhatározta tehát, hogy jövedelmező

üzlet után néz és — összekötésbe lépett a bécsi kommunista központtal. Elvállalta azt a megbízást, hogy az orosz külkereskedelmi népbiztosság utasításai szerint kereskedelmi tevékenység leple alatt bolsevista propagandát fog kifejteni a Balkán-államokban. Megszerkesztették a török—országi kereskedelmi társaság statútumait, ezt elvitte Moszkvába, ahol a szovjetkormány jóváhagyta.

Néhány társával együtt nemrég Belgrádba telepedett át Fehti bej és élénk akcióba fogott a gazdasági körökben. A rendőrség hamarosan leleplezte a török—országi társaságot és kapcsolatait az orosz külkereskedelmi kormányzattal. Bolsevik propagandát gyanúja alatt a társaság két tagján kívül számos belgrádi lakost tartóztatott le és nagyszámú házkutatást tartott a rendőrség. Hír szerint igen előkelő személyiségek is kompromittálva vannak az ügyben.

Kaland a gyorsvonaton.

— Egy kövér ügyvéd, aki nem tér ki az ablakon. —

Olmitzából írják, hogy a tegnap délutáni gyorsvonat beérkezésénél olyan jelenet játszódott le a pályaudvaron, amilyenre talán Stephenson György születése óta nem volt példa. A gyorsvonatot szabályszerűen fogadták a pályaudvaron, az utasok ki- és beszállottak, amikor egyszerre csak ék-telen ordítás vonta magára a figyelmet.

A lármát egy másodosztályú kocsiból tört ki. Az emberek — természetesen — azonnal a másodosztályú kocsi felé fordultak. Itt egy keskeny ablakból egy vastag, kövér úr hajolt ki és ék-telenül ordított.

— Disznóság, alávalóság, amit az emberrel művelnek — harsogta — ezt már nem lehet kibírni, fejleltem az egész bandát...

Az állomásfőnök rendőri segítséggel azonnal ott értett s csakhamar megállapította, hogy az ordító úr fogoly s nem tud kijönni abból a kis helyiségből, ahová bezárkózott.

A dolog úgy történt, hogy a kövér úr, akiről később kitudott, hogy dr. Jarmer Alfréd ügyvéd, Jägerndorf állomás után elhagyta

a fülkéjét s bement abba a helyiségbe, amelyet az angolok W. C.-nek neveznek. Ennek a kis helyiségnek az ajtaját annyira bevágta maga után, hogy a szerkezetében valami hiba támadt s nem tudta többé kinyitni. Nekifeszítette az ajtónak a lábát, rugdosta, öklével püfölte, de — hiába. Az ajtó se kifelé, se befelé nem mozdult. A dörömbölésre a kalauz is előjött, de ő sem tudott az ügyvéden segíteni. A toporzékolás egészen Olmitzáig tartott. Itt Jarmer még hevesebben fakad ki.

Az állomásfőnök csillapította. Azt mondotta neki, hogy az ajtó nem lehet kifeszíteni, mert a gyorsvonat mindössze öt percig áll az állomáson, a kifeszítésre tehát nem érnek rá.

— Arra kérem tehát a doktor urat — tanácsolta — hogy sziveskedjék kimászni az ablakon.

A doktor ur erre többszáz ember jelenlétében felkapaszkodott s próbált kimászni az ablakon. A próba azonban nem sikerült, az ablak túlságosan szűk volt, ő pedig nekézősen kövér volt. A közönség tomboló kacajjal fogadta a kimászási kísérletek meghus-

lását. Mindenki más és más tanácsot adott a szerencsétlen fiskálisnak:

— Nyomja egy kicsit össze a máját! — kiáltották feléje innen is, onnan is — vagy a hasát tegye a zsebébe.

Jarmer kétkült-zöldült s mindig újabb kísérleteket tett, hogy kijusson, végül létrán egy tűzoltó mászott fel s ez húzta ki az ügyvédet. Vértől csöpögött, amikor végül szilárd földet érzett a lába alatt. Az állomásfőnök inest, a kalauzek tütyültek és a gyorsvonat tovább robogott.

Államellenes szódásüvegek.

Mikor a szerb politikusok asztalára magyar felírású üvegek kerülnek.

(Szabadka-Szabotica, október 22.) A napokban igen sajnálatos eset történt Szabadka városában. Néhány héttel ezelőtt ugyanis egy radikálispartí vacsorán az asztalra több darab, még a békeidőből visszamaradt magyar felírású szódásüveg került. Bár a szabadka szódagyárosok lassan bevonták ezeket a magyarfelírású üvegeket, még mindig akad itt-ott egy-egy szódásüveg, amely véletlenül a forgalomban maradt s így történhetett aztán, hogy pont a radikálisok asztalára is rákerült egy ilyen üveg.

Györgyevits Dragozláv szuboticali főispán-polgármester vette észre elsőnek ezt a kis „államellenes cselekedetet”, ő azonban jóindulattal tudomására adta a szódagyárosoknak, hogy cseréljék ki a régi magyar királyokat ábrázoló, magyar felírású üvegeket. A kicserélés nyomában megtörtént, azonban a szuboticali rendőrönök sokkal komolyabban vette az esetet, amint azt felelőváloja tette. Prodánovics rendőrönök tegnap beidézt két szuboticali gyárost, akiket 10—10 napi elzárásra és 200 dinár pénzbüntetésre ítéltek a magyarfelírású szódásüvegek használatá miatt.

Charleston tantolyam!

BARNA ISTVÁNNÉ november hó 1-től kéthetes Charleston tantolyamot rendez. Beiratások: And. Strada Uniol (Fábri Gábor-ucca) 9. szám alatt tánciskolájában mártól kezdve délután 4—7 óra között. 5274

Művészet.

■ Az aradi városi színház műsorát Szombat délután fél öt órakor Hamelni patkányfogó, gyönyörű mesejáték. (Nagyszabású gyermek-előadás helybeli gyermek-műkedvelőkkel.) Este: Bohémek, opera. (Vendégekkel, mérsékeltan felemelt helyárak. Berletszínet.)

■ Operaelőadás — 50 százalékos helyáremeléssel. ■ színházi bizottság mai ülésén Szendrey Mihály színházvezető kérvényét tárgyalta, aki azt kérte, hogy az operaelőadások alkalmával 50 százalékkal emelhesse a helyárakat. A bizottság elhatározta, hogy ezt csak esetlegesre engedhetik meg, amikor Szendrey igazolja, hogy jó darabokat ad elsőrendű személyzetrel. Miután a színház beigazolta, hogy erre az előadásra vendégeket szerzettek, a színházi bizottság megadta a letételekkel az operaelőadásra.

H I R E K.

Gergely püspök a temesvári harangszentelésen

Köszö a hírek a temesvári tanács felosztásáról.

(Saját tudósítónktól.) Bogdan Antal dr. temesmegyei prefektus és Dobosan János dr. temesvári főpolgármester ma délelőtt Aradra érkeztek. Utjukkal kapcsolatban Temesváron az a községi hírek terjedt el, mintha a temesvári vendégek aradi látogatása a temesvári városi tanács felosztásával volna összefüggésben, annál is inkább, mert jelenleg Aradon tartózkodik Tomescu helyettes vezérfelügyelő.

A temesvári prefektus és a főpolgármester utja azonban nem ezzel a körülménnyel állott összefüggésben. Látogatásuk Comsa Gergely dr. román püspöknek szólott, akit arra kértek, hogy személyesen vegyen részt a temesvári-erzsébetvárosi román templom új harangjainak ünnepélyes beszentelésén. A püspök vasárnap reggel utazik át Temesvárra és végzi az egyházi szertartást.

— Időprognózis: Enyhébb, jobbra borult és esős idő.

— A prefektus két hétig nem fogad. Az aradvármegyei prefektura közli, hogy Boneu Vazul megyei prefektus a legközelebbi két héten befűl csak a legkivételesebb esetekben fogad feleket, mert a november elsején összeülő megyei tanács első érdelemleges ülésének előkészítése minden idejét lekötötte. A prefektus helyett addig minden megyei ügyben dr. Lázár Ágoston alispán áll a feleket rendelkezésére.

— Németország új követe Bucarestben. Bucarestből jelentik: Von Mutius, Németország új bucuresti-i követe ma megérkezett a fővárosba. A pályaudvaron a német követség személyzete várta az új követet, akinek a tiszteletére dezsóné volt, amelyen több román politikai személyiség is részt vett.

— Bucuresti polgármester lemond, ha nem oszlatják fel a tanácsot. Bucurestiből jelentik: Teodorescu Hanibál fővárosi polgármester, akinek a tanács tagjaival az utóbbi időben számos ellentéte akadt, ma bejelentette a belügyminiszternek, hogy lemond kéréséről, ha a tanácsot nem oszlatják fel. A belügyminiszter még nem döntött a bejelentés felett. Valószínű, hogy ezt az ügyet a mai minisztertanácsba viszik.

— Meghalt Románia egyik pénzfejedelme. Bucurestiből jelentik: Jean Crisoveloni bankár ma délután fél kettőkor negyvenhat éves korában meghalt.

Legnagyobb választék angol férfiszövegekben I. SCHUTZ-nál Arad.

— Felmentették egy nagyváradi munkásvezért. Kolozsvárról jelentik: A hatodik hadtest hadbírósa ma délelőtt vonta felelősségre Ullmann Sándor nagyváradi munkásvezért, akit azzal vádoltak, hogy egy proletár keresztelón részt vett és hogy a legutóbbi képviselőválasztások alkalmával államellenes agitációt folytatott. Ullmann Sándor bizonyítékok híján a hadbírósa felmentette.

Terente rablóvezér Marseillesben van.

Büntársai ügyét ma tárgyalja a tulceai törvényszék. A rabló szülei a főtárgyaláson.

(Bucuresti, október 22.) A tulceai törvényszék esküdtiséke előtt ma kezdtek tárgyalni a Terente rablóvezér és büntársai elleni bűnügyet. A vádlottak közül csak Lavrintét lehetett a törvényszék elé állítani, mert egy a banda főnöke, mint a többi bandita idejekorán elszöktek. A tanúk között ott volt Terente apja és anyja is, akik azt vallották, hogy fiuk a nyár folyamán arról értesítette őket, hogy Marseillesben tartózkodik.

Uj választások Magyarországon

Ha nem szavazzák meg a felsőházi javaslatot, feloszlatták a magyar nemzetgyűlést.

(Budapest, október 22.) A nemzetgyűlés mai ülésén olyan hírek terjedtek el, melyek szerint, ha a felsőházra vonatkozó törvényjavaslatot a nemzetgyűlés meg nem szavazza, akkor a nemzetgyűlést feloszlatták és új választásokat tartanak ki. A Kormányzópárt több tagjának megkérdezték erre vonatkozóan, akik a felosztási szándékról semmitsem tudnak. Ezzel szemben ellenzéki körökben erősen tartja magát az a hír, hogy gróf Bethlen István már kidolgozta új választási programját.

A vihar gőzösekkel labdázott Havannában.

Eddig 650 halott, több ezer sebesült. — Tíz város és falu teljesen elpusztult. — Floridát nem fenyegeti újabb veszély.

(New York, október 22.) A Kuba szigete fölött elszárgultott borzalmos ciklon okozta károk csak ma bontakoznak ki teljes egészükben. A rettenetes vihar, hatvanötven embert ölt meg és több ezer súlyosan megsebesített. Egyedül Havannában kétszáz ember lelta halálát a vihar következtében, míg Baubanóban három százan haltak meg. Mintegy tíz város és falu teljesen elpusztult s a kár meghaladja a százmillió dollárt. Az orkán rettenetes sebességgel száguldott tovább, de ha megtartja eddigi irányát, akkor meg fogja érinteni Floridát, ahová egyébként Havannából idejében leadták a veszjelzéseket. Ma már sikerült a távirószekretet Amerikával helyreállítani. Azon a területen, amelyen az orkán átvonult, gyökereitől kitépték a fák hevernek szerteszét. Havannában a vihar százötven halászbarkát a szárazföldre sodort, több gőzös elsüllyedt és a norvég Thorberg gőzöst a vihar felkapta a kikötő egyik oldaláról a másikra, majd ismét visszahajította. Havannában 350 ház teljesen rombadőlt.

— Olasz újságírók Romániában. Bucurestiből jelentik: November elején az olasz újságírók egy csoportja Romániába érkeztek, akiket a romániai újságírók szindikátusa hívott meg. Az olasz újságírók Románia főbb centrumait fogják meglátogatni.

— Halálozás. Súlyos csapás érte Török Aladár felsőipari és kereskedelmi iskolai tanárt és nejét, született Steinzer Ilát. Vera nevű 3 és fél éves kisleánykájuk, aki 14 napig feküdt mellhártyagyulladásban, ma éjjel két óraker szüzenvedett. Steinzer Pál dr. aradi ügyvéd unokáját gyászolja az elhunytban. A tragi kus sorsu csöppség temetése vasárnap délelőtt 10 óraker lesz a Kölcsey-ucca. T. szám alatti gyászházból.

Belgrám János volt aradi város elhunyt. Temetése ma délután 4 óraker lesz Zimándujfalun.

— Rendkívül segély az Acsev nyugdíjasoknak. Az Acsev végrehajtó bizottsága f. hó 16-án tartott ülésében foglalkozott az Acsev nyugdíjasok ügyével és miután sajnálattal megállapította, hogy a részvénytársaság, ezidőszertint jövedelme a nyugdíjkérdés végleges rendezését még mindég nem teszi lehetővé, módot talált arra, hogy a nyugdíjasok helyzetén egy egyszerűságon szóló segély kiutalásával segítsen. Az ügyvezető igazgatóság előterjesztésére a végrehajtó bizottság minden Romániában lakó Acsev nyugdíjasnak egyszersmindenkori segély gyanánt ezidőszertint nyugdíjának 3 havi összegét szavazta meg, amely f. hó 23-tól, szombat-

tól fogva az Acsev főpénztáiban felvehető. November 1-én rendszeres nyugdíjak kerülnek kifizésre.

A. Gagniere & Co. Ltd. London világhírű férfiszövege I. Schutz-nál kapható

— Csavargó halála. Jelentették ügyészségen, hogy Ókrös közse határában halva találták Abruzza Miklós 64 éves csavargót. A öreg ember halálát végegyengülés okozta. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Kiss Róza szombaton tart kolonizáló tancstélyét 9—11-ig Krispin-teremben.

— Nagy érdeklődés az aradi házépítő akció iránt. Megemlékeztünk már arról az aradi házépítő akcióról, amely olyan rendkívüli érdeklődést váltott ki, hogy az a legvérmesebb várakozásokat is felülmúlta. A házat építeni szándékozók tömeges jelentkezése következtében az akció sikere máris biztosítottnak tekinthető. Az akcióra vonatkozó mindennemű felvilágosításokat a cég irodájában, Str. Locotenentul Sava (Kiss-ucca) 8. szám alatt adnak meg hétköznapokon délután 4 órától, vasár- és ünnepnap pedig a délelőtti folyamán.

Hollós Vacuum Cleaner

Arad, Str. Bartha 39. (Rákossy-u.) Telefon 112.

— Barna Istvánné kéri a Babakolón résztvevőit, hogy kedden, szombaton és vasárnap pontosan fél óraker megjelenni sziveskedjenek.

— Szünetel a vízszolgáltatás. Szombat este 12-től vasárnap reggel 4 óráig a vízszolgáltatás szünetel.

— Fürst Jenőné tancstélyán a legközelebbi vendégórát vasárnap este 9 óraker tartja a gyémánt-teremben (Fehérkereszt épület). Dejárat a Deák Ferenc-ucca felől.

— Az élet keletkezése. Ezen a címen tartja szombaton, október 23-án este 8 órai kezdettel előadást az aradi Munkásotthonban Bérczy Lajos főgimnáziumi tanár. Bérczy Lajos előadása kétségtelenül egyik legnívósabb és legérdekesebb sorozatszáma a programba vett termé szettudományi ciklusnak s ezért értehető az a városzerte megnyilatkozott szokatlanul nagy érdeklődés, amely az értékes előadás iránt megnyilvánul.

— Barna Istvánné tancstélyájában Str. Unrei (Fabián Gábor-u.) 9. vendégórát szerdán és szombaton este 9 óraker kezdődnek.

— Alexander Béla az aradi ügyészség fogházában. Az aradi törvényszék ma annak a közlésére kért fel bennünket, hogy Alexander Béla, aki ellen Magyarország részéről kiadatási eljárás indult meg, nem szökött meg az aradi ügyészség fogházából. Készséggel adunk helyet a törvényszék kérdésének, annál is inkább, mert mi egyáltalán nem állítottuk azt, mintha Alexander Béla az ügyészség fogházából megszökött volna. A budapesti rendőrség újabb körözvénye egyébként még mindig nem érkezett meg az aradi ügyészséghez, amely ilyen módon még ki sem hallgathatta Alexandert az újabb gyilkossági vádra vonatkozóan.

HA LAPUNK részére közölni valót van, telefonon is bemondhatja. TELEFON SZAM 151.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági hitel a gazdáknak.

A Credit Rural fogja a kölcsönöket utalványozni.

(Bucuresti, október 22.) Carof-
Id földművelésügyi miniszter ma
hosszasan tárgyalt Oromuival, a
Banca Nationala kormányzójával,
a mezőgazdasági hitelek kérdé-
séről. A tanácskozás utáni a mi-
niszter kijelentette az újságírók-
nak, hogy a Banca Nationalának

módjában áll a mezőgazdaság tá-
mogatása is, még pedig olyan for-
mában, ahogyan a Creditul In-
dustrial támogatja az ipart. A me-
zőgazdaságnak a Credit Rural
fogja a hiteleket rendelkezésre
bocsátani.

Zürichben 2.75, Párisban 17.85 a lej

A zürichi utóézsében 2.80 a lej.

Helyi valutákra Október
22.) **Pénz:** Márka 43, dollár 186,
angol font 880, francia frank 5.50,
lira 8, cseh korona 5.30, ma-
gyar korona 390, dinár 3.15,
schilling 26, svájci frank 34. —
Áru: Márka 44, dollár 183, angol
font 900, francia frank 5.70, lira
8.30, cseh korona 5.50, magyar
korona 380, dinár 3.20, schilling
26.30, svájci frank 35. **Kifizeté-
sek:** Berlin 44.60, Amsterdam
75.10, Newyork 186.50, London
908, Páris 5.78, Milánó 8.34, Prá-
ga 5.54, Budapest 381, Zágráb
3.31, Bécs 26.35, Zürich 36.10.

Zürichi tőzsdényítés. (Október
22.) Berlin 123.40, Amsterdam
207.40, Newyork 518.75, London
2514.50, Páris 15.47.50, Milánó
22.55, Prága 15.35.50, Budapest
72.60, Belgrád 9.15, **Bucuresti**
2.75, Varsó 57.50, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdézárás. (Október
22.) Berlin 123.40, Amsterdam
207.40, Newyork 518.62.50, Lon-
don 2514.75, Páris 15.50, Milánó
22.60, Prága 15.35.50, Budapest
72.55, Belgrád 9.14.50, **Bucuresti**
2.75, Varsó 57.50, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Október
22.) **Kifizetések:** Páris 5.60, Ber-
lin 44.30, London 903, Newyork
186, Milánó 8.15, Zürich 36.05,
Bécs 26.30, Prága 5.50. **Valuták:**
Napoleon 770, márka 45, leva
1.38, török lira 1.02, angol font
910, francia frank 6.10, svájci
frank 37, lira 8.10, drachma 2.35,
dinár 3.30, dollár 189.50, lengyel
zloty 22, schilling 26.75, magyar
korona 26.50, cseh korona 5.65.

= Elkészült az új vámtarifa. Bu-
curestiből jelentik: Az új vámtarifa
elkészült. A javaslat a nemzeti ipar-
védelem elvén épült fel.

= Hartenstein Jenő nem költözik
el Budapestről. Budapestről jelen-
tik: Az elmúlt napokban az a hír ter-
jedt el a fővárosban, hogy Harten-
stein Jenő ismert budapesti vezér-
igazgató eladja Hazai Fa-részvé-
nyeit, elegáns lakását és kivándorol.
Budapesti tudósítónk megkérdezte a
vezérigazgatót, aki megcáfolta eze-
ket a híreket. A vezérigazgató rész-
vénypaketije lombardként már hóna-
pok óta egy budapesti tőzsdecégnél
fekszik, ami szintén ellene szól az
elkerült híreknek. Hartenstein Jenő
vezérigazgatót Aradon is jól ismer-
ik, mivel annak idején a Pátria Fa-
termelő aradi favállalat igazgatója
volt.

= Aradi hétfői piac. Burgonya 5,
magya 5—6, tehénturó 14, juhturó
56, vaj 100—140, alma 6—10, körte
14, dió 20, szőlő 20—25 lej ki-
logrammonként, tej 7—8, teffel 40,
bab 10 lej literje, zöldség 4—5 lej
esomója, kelkáposzta 4, fejes káposz-
ta 8 lej fejenként. — A baromfi-
piac

árak: sovány liba 200—230, sovány
kacsa 100—120, tyúk 90—120, csir-
ke 45—70 párja, kövér liba 210—
250, kövér kacsa 110—150 lej da-
nabja. A gabonapiacra a silányabb
minőségű buza 750, jóminőségű
800, zab 560—580, kukorica 360—
380, árpa 440—480 lej métermá-
zsánként. Az állatvásáron a sertés
28—32 lej volt kilogrammonként, a
többi változatlan maradt.

= Országos lakásépítő társaság
Husz millió dollár alaptőkével. Bucu-
restiből jelentik: A kormány gazda-
sági delegációja ma ülést tartott, a
melyen elfogadták Trancu Jasi min-
iszter javaslatát, aki husz
millió dollár külföldi kölcsönrel la-
kásépítő társaságot akar alapítani. A
gazdasági tanács ezután a külföldi
tőke állami s globális adójának a le-
szállításának kérdésével foglalko-
zott.

= Gép- és motorkiállítás New-
Yorkban. A Kereskedelmi és Iparka
mára ezután hozza az érdekeltek tu-
domására, hogy folyó évi december
hó 6—11 napjain Newyorkban, a
Grand Central Palace-ban nagy nem-
zeti gép és motorkiállítás tartatik.
Bővebb felvilágosítás kapható a Ké-
reskedelmi Kamarák Szövetségénél,
Bucurestiben.

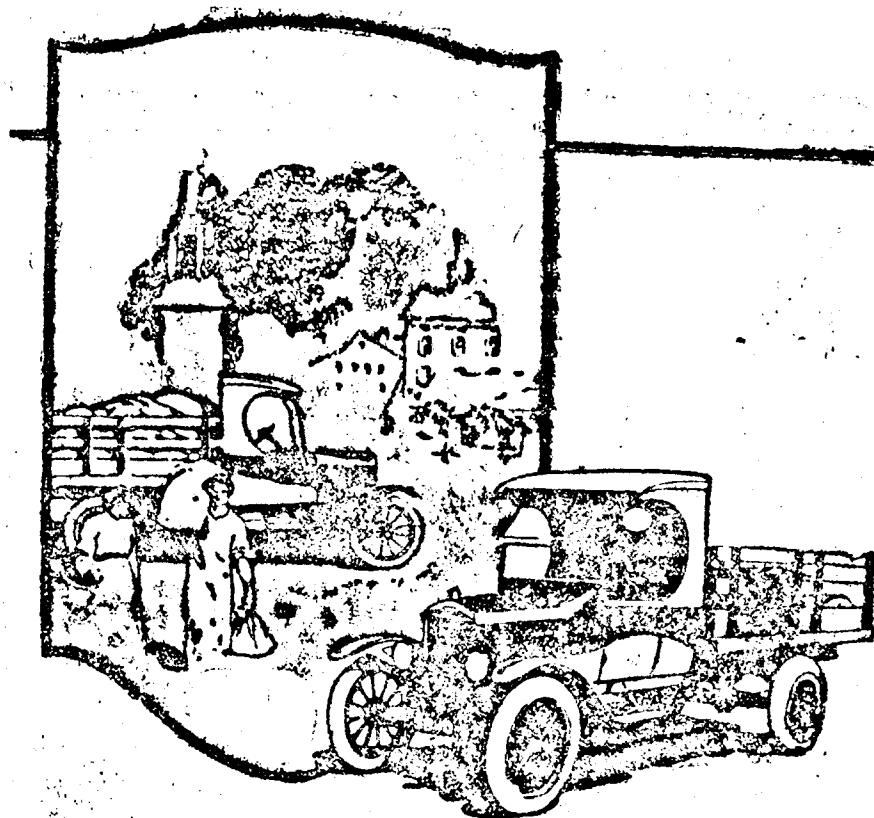
Rádió-műsor.

Bécs. 16.15. „Hóhéherke“ mesejáték.
— 19.30. A „Gécák“ című operett elő-
adása. — Graz. 16. 18. Zenekari hang-
verseny. — Milánó. 16.35. Jazz-band. —
21. A „Loreley“ című operett előadása.
— 23, 23.30. Jazz-band. — Zágráb. 20.15.
Hogadű és zongorahangverseny. — Bres-
lau. 16.30. Zenekari hangverseny. Mű-
soron: Lortzing. — 20.25. Gitárdalok. —
22.30, 24. Táncczene. — Róma. 17.15.
Jazz-band. — 21. Zenekari és énekhang-
verseny. — Budapest. 9.30, 12, 15. Hi-
rek és közgazdaság. — 17.15. Az Opera-
ház kamarazenekarának hangversenye.

MOZI.

xx „Szenvedélyes asszonyok“ ma
szombaton utoljára az aradi Apol-
lóban. Lipót belga király és Cleo-
de Merode táncosnő, valamint Chi-
may hercegnő és Rigó Jancsi sze-
relmi történetei nagyvonalu felépté-
tésben és izgalmas jelenetekben bő-
velkedő felvonásokon vetődik sze-
münk elé és a főszereplők: Eszter-
házy Agnes grófnő, valamint Fern-
Andra utólrhetetlen alakítást nyuj-
tanak. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és
9 órakor kezdődnek.

xx „Sátán leánya“ ma utoljára
az aradi Urániában. Ez az izgalmas
8 felvonásos spanyol dráma az első
perctől az utolsóig valósággal lebi-
lincseli a néző figyelmét. A spanyol
nő szenvedélyes szerelme két férfit

Tények:

Az egytonnás Ford teherkocsi a legol-
csóbb: hasonlítsa össze az árakat!
Az egytonnás Ford teherkocsi üzem-
költése a legkisebb: figyelje meg a
pótalkatrészek árát!
Az egytonnás Ford teherkocsi a modera
üzleti életben nélkülözhetetlen, különben
nem volna olyan kimagaslóan általános
az elterjedtsége minden üzletágban és
mindenfélé szállítmányánál.
A Ford szállítóeszközök több van for-
galomban, mint az összes többi márkák-
ból együttvéve.
Miért? Gondolkozzék kissé a tényeken!

Ford Motor Company

Látogassa meg ma meg az országban lévő számos képviselőtől egyet!

Uj butorhitel!
részletfizetésre.
Ebédő, háló, fa- és vasbutorok, di-
ványok, matracok, ágyceték, Eden
pamlagok, zongora, var. gépek, trépez stb.
CAROL GARAI
MAGAZIN DE MOBILE.
Arad, Piața Avram Iancu 10.

**MINISTERUL JUSTITIEI
COMISIUNEA DE NATURALI-
ZARI.**

Conform art. 23 din legea privi-
toare la dobândirea și pierderea na-
ționalității române, se publică urmă-
toarea cerere de naturalizare, spre
știința acelor cari ar voi să facă
vreo întâmpinare, potrivit dispozi-
țiunilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte!

Subsemnatul Alexandru Czibula,
de profesiune călă de fierar, domici-
liat în Arad, Str. Nuana Pompiliu
No. 45, cu onoare vă rog prin ad-
voatul meu legitimat în procura de
sub-A) să binevoiti a dispune face-
rea formelor legale pentru a mi se
acorda cetățenia română prin natu-
ralizare cu dispenza de stagiu în
baza art. 8 pct. B) din legea privi-
toare la dobândirea și pierderea na-
ționalității române și a-mi libera un
certificat că am făcut aceasta ce-
rere. Anexez 9 acte justificative.
6402
Cu distincă stimă
Alexandru Czibula,
prin Ion Sporea, avocat.

dönt romlásba. A főszerepeket Bar-
bara la Mar és Ramon Novarro ala-
kitják. Az előadások fél 5, 6, fél 8
és 9 órakor kezdődnek.

xx „Köszívű démon“ misztikus
film vasárnapról az aradi Apolló-
ban. Főszereplők: Jaques Catelan
és Georgette Leblanc.

xx „Felszabadított Jeruzsálem“
szenzációs film vasárnapról az aradi
Urániában.

xx Jön! „Patt és Patachon mint
rendőr“ legujabb és legszenzáció-
sabb Patt és Patachon-film.

xx Jön! „A vigőzveg“ Lehár vi-
lághírű operettje filmen. Főszerep-
lők: Mac Murray és John Gilbert.

A kiadóhivatal üzenete.
Előfizető. Köszönet a figyelmez-
tetésért. Szívesen vennék látoga-
tását.

NYILTTÉR.
E rovat alatt közölttekért nem vállalunk
felelősséget.

NYILATKOZAT.
Az Aradi Friss Újság 241-ik
számában — Szívességért fegyelmit
— cím alatt cikk jelent meg egy fő-
téri gyógyárkereskedővel kap-
csolatban, melyre nézve alulírottak
kijelentjük, hogy ezen cikk nem re-
ánk vonatkozik.
Hanzu Nestor. Ordelt László,
Vas Sándor.

Szörmeárak, szörmebundák

kész és rendelésre nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók.

Zágony szücsnél

Arad, Str. Eminescu No. 15.

URODONAL

megfiatalítja a szervezetet!

A párisi orvosegyetem volt dékánja, Laucereaux dr. a szélhűdés ellen is rendelte!

Köves képződések
Merevgörös
Gázok
Reuma
Idegesség
Vérelmeszesedés

Az URODONAL az egyetlen radikális szer a savsatornák kiűzésére, mivel feloldja a húgysavat és megőrzi a szervezet frissességét.

Az „URODONAL“ olyan a reumás betegnek, mint a chinin a hidegrázós embernek.

KIHIRDETVE:

A párisi orvosegyetemen (1908. nov. 10.)

A párisi tudományegyetemen (1908. dec. 14.)

Chatelain laboratoriumok
2 bis. Rue de Valenciennes, Paris.

Az URODONAL használatával a második ifjuság hajnala köszönt rátk. — A szervezet győzni fog a betegségen és megváltva, jó kedvvel élhetek tovább! — Bizzatok az URODONAL-ban, mert az a megváltást hozza számotokra!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Romániai vezérképviselő: „Standard drogeria“ 2. Str. Zorilor Bucuresti.

Ma halestély

Kévés Lajos
vendéglőjében Arad, Str. Fabricel (v. Gyár-uca)
Reggel 3 óráig nyitva.

Muzsaj József

Arad, színházzal szemben.

Őszi árjegyzék:

- Férfi öltöny lisztegyarlu ... Loj 1950—
- Férfi öltöny divat színben ... „ 2630—
- Sötét kék és fekete öltöny ... „ 2850—
- Őszi felöltő ... „ 1950—
- Ujster double ... „ 2850—
- Ujster angol ... „ 3450—
- Fregoli rajlán ... „ 2200—
- Gummi kabát ... „ 980—
- Bőr kabátok minden színben ... „ 4600—

Márték szerinti szabóság.

Nagy posztó raktár.

A vingai nagyvendéglőbe

egy elszámoló főpincér
1927. évi jan. 1-étől 5 1/2 évre felvételik.

Felvilágosítást csak személyesen ad!

Szervényi si Bohaciu
éög Vinga. 6398

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 4 lej — péntek, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni! — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szövegét, amelyik tartalmában legya erótt alahúzással nem jelölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

„GARCON NOBIL“ levele van az Arad Közlöny kiadójában, kérem átvenni. 6418

Alkalmazás.

ELEMISTÁHOZ románul tudó kisaszony esetleg diák, délutánra felvétetik. Cim Györfy „Mures“ irodájában. 15261

HUSZONNYOLC éves nős kereskedő segéd, ki magyar, német és román nyelvet bírja raktárnoki, irodai esetleg üzemi felügyelő állást keres. Schenk Károly, Brád. 6404

MOST szabadult borbélysegéd állandó alkalmazást nyer. Úgyes fiu tanulónak felvétetik. Moráth borbély, Tarnova, Ud. Arad. 6390

Lakás.

BUTOROZÓT szoba bélvárosban kiadó nő részére, esetleg teljes ellátással. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6384

EGY két szobás lakás kiadó. Illés-uca 208. szám. 6401

Vétel és eladás.

KOMPLETT HÁLÓ, ebédlő, uriszoba, szalon berendezések, szőnyegek, sezlon terítők, plüsch asztalterítők, férfi és női télikabátok, női fehéreneműk, asztal és ágyneműk, függönyök, íróasztal, könyvszekrény, különböző fotelok, tükrök, trimó, asztalok, székek, nyugágy, vitrin, szalonszekrény, órák, varrógép, márvány rézmosdó, gyermekkocsik és ágy, disztárgyak, villanylámpák, képek, comód, tippen divány párna, porcellán servisek, férfi öltönyök stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

BÁDOGOS ziknigép és szerszám eladó. Értekezhetni Tell fűszerkereskedő Ujmikálaka. 6396

BÁZNAI miskarolt javított kocák, 14 drb. eladó dr. Boros Béni gazdaságában Gurahonc. 6403

HINTÓ, egy új és egy használt eladó Pollák téglagyárban. 10386

VANNAK hölgyek, akik nem szívesen használnak pudert, ezeknek ajánljuk a Helacitot. Ettől minden arc csodás rózsás hamvas lesz, különösen fényes, zsiros arcuaknak ajánljuk. Dr. Földes-Héhs Arad. 6342

MŰTÁRGYAKAT, antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruhanevel, egyes butordarabokat stb. bizományba veszek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

A VEKRIARUSITÁS a „Salon Artistique“ben Fischer Elitz palota megkezdődött. Butorok, porcellánok, festmények, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzést áron kerülnek eladásra. 2106

ÜZLETBERENDEZÉS, használt ajtó, ablakok, postaládák, butellás és pezsgős üvegek, bádortartályok eladók. Értekezni déli órákban Szőlősinél Arad, Str. Trib. Axente (Damjanich-u.) 1. 6400

Férfi- és női divatszövetek feltűnő olcsóárusítása. Harisnyák zsebkenedők és paplanok nagy választékban

RIPPNER és BENKŐ
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca)
divataruházában.
Vászon- és schiffon maradékok állandóan kaphatók.

Üzletek.

RAKTÁRHELYISÉGET földszinten keresek. Cim Lóbl hírlapiroda. 6393

UCCAI HELYSÉG üzletnek, raktárnak, műhelynek kiadó, padlásokkal. Kálmán és Flórián-uca sarokházban. 10386

Női harisnya 90 lejtől 63 lejtig! Belyem 100 75-85-100 és 115 lejtől! „Nixe“, „Lisette“, „Morkules“, „Mega“ illa szőri márkás harisnyák 188 lejtől! Férfi és gyermek harisnyák Keztyük 45 lejtől! Bőrkecnyuk 250 lejtől! Kötött mellények, zsebkönyvek, szálak stb. Rövidárak legolcsóbb beszerzési forrása!

Bogyó A.
Arad,
Strada Eminescu 13.

Télikabátok
szennyezés ellen

„ROYAL“
női confection áruházban
vásárolható!

Aradon

Minorita templommal szemben

Beton-formák

csövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. készítéséhez, gépek, cementtörcserepek, üreges betontömbök, beton és salaktéglák stb. előállítására. Betonkoverőgépek. — I-a cementfestékek és az összes szükséges leleket cementárnyarak berendezésére raktárról azonnal szállítja.

„MODERNA“

Építőipari Gépek és Radiátor R.-T.
Brasov, Kis-uca 12. Telefon 5-78.
Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. —: Prospektusok és árajánlatok díjmentesen!